

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету імені
Семена Кузнеця
від 30.08.2019 р., протокол № 1

Володимир ПОНОМАРЕНКО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

"ТУРИЗМ"

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	24 Сфера обслуговування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	242 Туризм

Харків
2019

ПРЕАМБУЛА

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії галузі знань 24 Сфера обслуговування спеціальності 242 Туризм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти затверджена та введена в дію Наказом ректора Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця № 170 від 02.09.2019 р. у відповідності до рішення вченої ради університету від 30.08.2019 р., протокол № 1.

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ програма була введена в дію Наказом ректора Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця № 112 від 23.06.2016 р. у відповідності до рішення вченої ради університету від 25.04.2016 р., протокол №9.

Розробники ОНП у складі:

1. **Сущенко Олена Анатоліївна** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму;
2. **Єрмаченко Володимир Єгорович** – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри туризму;
3. **Ахмедова Олена Олегівна** – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри туризму;
4. **Дехтяр Надія Анатоліївна** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму;
5. **Вовк Катерина Михайлівна** – здобувач вищої освіти.

ОНП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів:
 - Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (у редакції від 25.06.2019 р.).
2. Результатів громадського обговорення, опитування роботодавців та здобувачів (протокол № 1 від 28.08.2019 р. засідання кафедри туризму).

I. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень НРК України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Галузі знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальності	242 Туризм
Освітньо-наукова програма	Туризм
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з туризму
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	–
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – <i>Доктор філософії</i> Спеціальність – <i>242 Туризм</i> Освітньо-наукова програма – <i>"Туризм"</i>
Мета освітньо-наукової програми	Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців ступеня доктора філософії за спеціальністю 242 Туризм, інтегрованих у глобальний науково-освітній простір, які отримали нові наукові знання, підготували та захистили власне наукове дослідження з проблематики розвитку глобального туристичного ринку, туризму і рекреації, здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічної та практичної діяльності у сфері туризму і рекреації, викладацької роботи у закладах вищої освіти. Змістовою складовою програми є знання особливостей функціонування глобального туристичного ринку, розуміння пріоритетності національних інтересів держави у сфері міжнародної торгівлі послугами та засад економічної безпеки, здатності розробляти ефективні стратегії розвитку національної туристичної галузі на різних рівнях управління, будувати прогнози на основі емпіричних даних та фактичних показників, застосовувати сучасні досягнення інформаційно-комунікаційних технологій у процесі організації туристичної діяльності.
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: туризм як суспільний феномен, складна соціо-еколого-економічна система, яка охоплює різноманітні географічні, екологічні, соціокультурні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з комфортним та безпечним подорожуванням, відпочинком і лікуванням; аналітико-прогностичні дослідження туризму і рекреації як галузі світового і національного господарства, складової державного/ регіонального управління та регулювання підприємницької діяльності суб'єктів туристичного ринку з метою забезпечення сталого територіального розвитку, що становить сутність теорії та методики професійної (туристичної) освіти, викладання спеціальних туристичних дисциплін.

Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих науковців у сфері туризму та рекреації, набуття ними загальних та фахових компетентностей з метою створення нових знань, що спрямовані на розв'язання важливої наукової/прикладної задачі, розроблення і впровадження методології та методики науково-дослідної, організаційно-управлінської та навчально-педагогічної діяльності у сфері туризму, рекреації та дозвілля.

Теоретичний зміст предметної області:

– **поняття:** туризмологія як галузь наукових знань, міждисциплінарний напрям, що вивчає туризм як суспільний феномен в багатоманітності його проявів; профілі рекреаційно-туристичної діяльності (наукова, освітня, економічна, екологічна, соціогуманітарна, управлінська, громадська), їх інноваційний зміст; організація (виробничо-технологічна, територіальна, інформаційно-комунікаційна, логістична) та управління туристичним процесом, суб'єктами індустрії туризму, туристичними дестинаціями, сталим розвитком рекреації і туризму на локальному, регіональному, національному та світогосподарському рівнях; управління науковими проектами з розвитку туризму і рекреації на всіх рівнях управління та регулювання.

– **концепції:** 1) гуманістична, патріотично-виховна; 2) мультикультурна, національної ідентичності; 3) глобалізації та глокалізації туризму; 4) геоторіальності туризму, геопросторової організації туристичного процесу; 5) сталого туризму задля розвитку; 6) геоекономічна; 7) інформаційно-технологічна; 8) соціально відповідального бізнесу; 9) сервісна; 10) інноваційного розвитку

– **принципи, які визначають закономірності підготовки фахівців:** компетентнісно-орієнтований, науковості, теоретико-прогностичний, мультидисциплінарний, лінгвокомунікативний, інноваційно-інформаційний, проблемно-орієнтований, практико-орієнтований, самореалізації особистості

Методи, методики та технології:

Методи: загально- та спеціальні наукові методи: геопросторового (в т.ч. картографічного), економічного, маркетингового, соціологічного аналізу та синтезу, прогнозування, проектування, інформаційно-технологічні (включно з ГІС-технологіями), методи польових досліджень з інвентаризації та оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів та територій, методи спеціальної/професійної педагогіки (педагогіки туризму) з проблемного, індивідуального, активного, інтерактивного, евристичного навчання.

Засоби: загальні наукові та спеціальні джерела рекреаційно-туристичної інформації, навчально-методична та монографічна література, картографічні джерела, ІТ-технології.

Інструменти та обладнання: технічне обладнання та оснащення для обробки інформації і формування масивів нової інформації задля управління просторовою базою даних, дотримання безпеки та забезпечення сталого розвитку туризму та рекреації; картографічні джерела; спеціалізовані прикладні ліцензовані програми.

Предметна область містить знання з туризмології та наук, що входять до її структури, методології наукового пошуку і методів наукових досліджень; наукових засад розвитку сталого туризму і рекреації, управління науковими проектами, інформаційно-інноваційних методик і технологій, теорії та методики спеціальної педагогіки.

Академічні права випускників	Після успішного виконання ОНП "Туризм" здобувач допускається до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 242 Туризм (PhD: Doctor of Philosophy). Після успішного захисту дисертації може претендувати на підготовку в докторантурі для здобуття наукового ступеня доктора наук (DSc: Doctor of Science)
Працевлаштування випускників	Робота у галузі управління туристичною сферою за посадами у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах університетів, в органах державної та місцевої влади, на підприємствах та в організаціях. Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України "Класифікатор професій" (ДК 003:2010), здобувач наукового ступеня доктора філософії після закінчення навчання за освітньо-науковою програмою "Туризм" може займати відповідну посаду за категоріями: управлінська діяльність у сферу туризму, рекреації та дозвілля; адміністративна діяльність у державних закладах та закладах освіти; науково-викладацька діяльність.

II – Перелік компетентностей випускника

Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, здобуття глибинних знань із спеціальності Туризм, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>ЗК 2. Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань та формування системного наукового світогляду.</p> <p>ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти та управляти науковими проектами.</p> <p>ЗК 7. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs).</p> <p>ЗК 8. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень.</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті, розширювати загальний культурний кругозір та розуміти відмінності у науковому спілкуванні, зумовлені соціально-етнічним підґрунтям національних ментальностей.</p> <p>ЗК 10. Здатність дотримуватися етичних принципів і норм у наукових дослідженнях.</p>
--------------------------------	--

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 1. Розуміння туризму як цивілізаційного феномену, що поєднує геопросторові, соціокультурні, еколого-економічні, організаційно-управлінські явища та процеси на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях.</p> <p>СК 2. Знання та розуміння предметної області туризмознавчих досліджень, методів науково-дослідної діяльності з туризму і рекреації та їх адекватне застосування для обґрунтованого вирішення поставлених завдань.</p> <p>СК 3. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері туризму та рекреації, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних задач, вміння реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою рекреаційно-туристичної діяльності.</p> <p>СК 4. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в туризмології та професійної практики рекреації і туризму, уміння інтерпретувати фундаментальні положення туризмології до вирішення конкретної науково-практичної задачі.</p> <p>СК 5. Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих наукових соціокультурних, геопросторових, еколого-економічних, організаційно-управлінських та інших проблем в туризмі і рекреації.</p> <p>СК 6. Знання нормативно-правової бази наукової діяльності, в т.ч. захисту прав інтелектуальної власності, вимог щодо написання дисертаційних робіт, присудження наукових ступенів.</p> <p>СК 7. Здатність здійснювати викладацьку діяльність у різних типах закладів вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби, технології навчально-виховної роботи, в т.ч. формування у студентів навичок самостійно здобувати знання.</p> <p>СК 8. Уміння здійснювати підготовку текстів навчальних та наукових видань, навчально-методичного контенту із забезпечення навчального процесу (контрольних та модульних завдань, семінарських, практичних та лабораторних занять, розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з туризму та рекреації.</p> <p>СК 9. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.</p> <p>СК 10. Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з проблем рекреації та туризму.</p>
---	--

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з описом кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

III – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю 242 Туризм

РН 1. Знання історичних передумов розвитку та сучасних теоретико-методологічних положень, передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності в сфері туризму та рекреації і здатність застосовувати їх в науково-дослідній роботі для отримання нового знання та/або нових інтерпретацій, методик рекреаційно-туристичного аналізу та синтезу.

РН 2. Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в науковій діяльності з питань розвитку туризму і рекреації.

РН 3. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в сфері рекреації, туризму, гостинності; здійснювати аналіз туристичних потоків регіону, визначати найперспективніші ринки міжнародного туризму.

РН 4. Здатність до узагальнення результатів наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних принципів та методичних прийомів дослідження системи наук, що формують туризмологію, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження.

РН 5. Знання закономірностей і принципів організації навчально-виховного процесу у ЗВО.

РН 6. Здатність досягати педагогічних цілей в процесі підготовки здобувачів вищої туристичної освіти.

РН 7. Вільно володіти державною мовою і використовувати її в професійній діяльності, оприлюднювати результати наукових досліджень іноземною мовою; працювати з іншомовними науковими джерелами; ефективно взаємодіяти з науковцями-представниками інших культур у міжнародному середовищі.

РН 8. Володіти іноземною (ними. мовами як усно, так і письмово, в обсязі, достатньому для розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень та представлення результатів своєї наукової роботи на обговорення, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження; вміти правильно використовувати ключову фахову термінологію, типову для наукового стилю професійної іноземної мови, навички усної та письмової комунікації в академічній, науковій і професійній сферах.

РН 9. Діяти у полікультурному середовищі, використовуючи комунікативні навички і технології; демонструвати здатність до міжкультурної взаємодії в сфері міжнародної туристичної освіти та професійної діяльності; розуміти національні та ментальні відмінності соціально-демографічного середовища різних країн.

РН 10. Відповідати вимогам спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в сфері туризму та рекреації.

РН 11. Демонструвати здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися упродовж життя.

РН 12. Ініціювати інноваційні наукові проекти, проявляти лідерство під час їх реалізації, створювати підґрунтя для роботи нових наукових шкіл.

РН 13. Розробляти стратегію туристичної діяльності на рівні держави, регіону та підприємства відповідно до пріоритетів суспільного розвитку; будувати ефективну політику маркетингових комунікацій із просування туристичного продукту, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій; проводити ділові переговори із представниками різних культур.

РН 14. Проводити оцінку ефективності діяльності туристичної галузі країни на рівні держави, регіонів та окремих економічних суб'єктів, забезпечувати антикризовий механізм управління туристичним підприємством в умовах невизначеності.

РН 15. Вивчати та використовувати досвід зарубіжних країн у реалізації програм розбудови туристичної інфраструктури; розробляти та впроваджувати заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності національного туристичного продукту у межах чинного законодавства; відстежувати тенденції функціонування національної та світової туристичної галузі з метою передбачення та усунення негативних наслідків кризових явищ; будувати систему індикаторів стабільності соціально-економічних систем; організовувати збір і аналізувати інформацію про фактори зовнішнього середовища, оцінювати їх вплив на діяльність підприємства.

IV. Структура освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії

4.1 Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 24 Сфера обслуговування спеціальності 242 Туризм освітньо-наукової програми "Туризм" становить 45 кредитів ЄКТС. За умови підготовки іноземців та осіб без громадянства обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 49 кредитів ЄКТС.

Вибіркова складова освітньо-наукової програми становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Термін навчання:

очна (денна, вечірня) форма – 4 роки;

заочна форма – 4 роки.

4.2 Структура освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

спеціальність: 242 Туризм

освітньо-наукова програма "Туризм"

Цикли підготовки освітньо-наукової програми	Загальна кількість кредитів ЄКТС	Структура, %
Обов'язкова складова	30	67%
*Обов'язкова складова (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)	34	69%
Вибіркова складова	15	33%
*Вибіркова складова (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)	15	31%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ	45	100%
<i>у тому числі: вибіркова складова</i>	15	33%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)	49	100%
<i>у тому числі: вибіркова складова (у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства)</i>	15	31%

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 15 кредитів ЄКТС, які входять до загального обсягу кредитів. Індивідуальний навчальний план здобувача, крім обов'язкових складових, містить перелік дисциплін за вибором здобувача.

Вибіркова складова полягає у вільному виборі здобувачами дисциплін, які формують здобуття знань із спеціальності, а також вибір дисциплін, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником. Здобувач також має право обрати дисципліну, яка пропонується для інших рівнів вищої освіти та інших освітньо-наукових програм.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Галузь знань 24 Сфера обслуговування, спеціальність: 242 Туризм

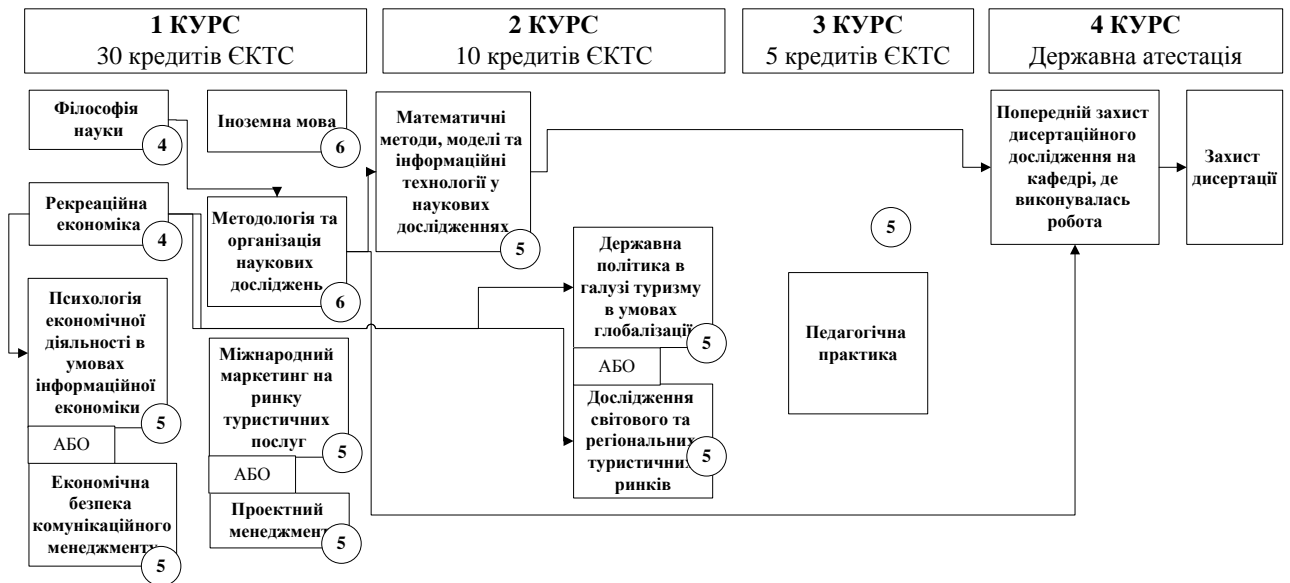
Складові освітньо-наукової програми	Загальна кількість		Структура, %
	кредитів ЄКТС	годин	
<i>ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА</i>	30 (34*)	900 (1020*)	67% (69%*)
<i>ВИБІРКОВА СКЛАДОВА</i>	15	450	33% (31%*)
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :	45 (49*)	1350 (1470*)	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>	15	450	33% (31%*)

Складові освітньо-наукової програми	Загальна кількість		Форма контролю
	кредитів ЄКТС	годин	
<i>ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА</i>			
Іноземна мова	6	180	Залік
Філософія науки	4	120	Екзамен
Методологія та організація наукових досліджень	6	180	Залік
Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових дослідженнях	5	150	Залік
Рекреаційна економіка	4	120	Екзамен
Дослідження світового та регіональних туристичних ринків	5	150	Звіт
Педагогічна практика	4	120	Залік
Українська мова як іноземна*	4	120	Залік
ВСЬОГО ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА	30	900	
* ВСЬОГО (для підготовки іноземців та осіб без громадянства)	34	1020	
<i>ВИБІРКОВА СКЛАДОВА</i>			
Вибіркова навчальна дисципліна 1	5	150	Залік
Вибіркова навчальна дисципліна 2	5	150	Залік
Вибіркова навчальна дисципліна 3	5	150	Залік
ВСЬОГО ВИБІРКОВА СКЛАДОВА :	15	450	–
РАЗОМ:	45	1350	–
*РАЗОМ (для підготовки іноземців та осіб без громадянства):	49	1470	–

* у разі підготовки іноземців та осіб без громадянства

4.3 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми "Туризм"
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації (відповідно п.30 Постанови Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. та п.3 ст.6 Закону України "Про вищу освіту" № 1556-VII від 01.07.2014 р.).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану. Звітування за виконанням плану проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)</p>	<p>Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 242 Туризм є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання на межі економічних, географічних, педагогічних наук, державного управління, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань з туризмології та наук, що входять до її структури і оприлюднені у відповідних публікаціях.</p> <p>Вимоги до оформлення дисертацій встановлює МОН України (діючі вимоги до оформлення дисертацій затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 "Про затвердження вимог до оформлення дисертації").</p>
<p>Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)</p>	<p>Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06.03.2019 "Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії"</p>

VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України "Про вищу освіту", а також відповідно до існуючої системи забезпечення якості вищої освіти в Університеті

<p style="text-align: center;">Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● відповідальність за якість вищої освіти, що надається; ● забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і аспірантів; ● забезпечення якості сприяє розвитку культури якості; ● забезпечення якості враховує потреби та очікування здобувачів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. <p>Процедури забезпечення якості освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● розроблення стратегії і політики в сфері якості вищої освіти; ● розроблення механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм; ● розроблення системи оцінювання знань здобувачів, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб, згідно з розробленими та затвердженими правилами. ● організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково- педагогічних працівників; ● формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів за кожною освітньою-науковою програмою; ● створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; ● оприлюднення об'єктивної неупередженої інформації про освітньо-наукові програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; ● забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату; ● інших процедур і заходів.
<p style="text-align: center;">Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-наукових програм</p>	<p>Здійснюється моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам аспірантів і суспільства. Моніторинг спрямований на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони.</p> <p>Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітньо-наукових програм має на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх</p>

	<p>послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері туризму, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; ● потреб суспільства, що змінюються; ● навчального навантаження здобувачів, їх досягнень і результатів завершення освітньо-наукової програми; ● ефективності процедур оцінювання здобувачів; ● очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання; ● навчального середовища відповідності меті і змісту програми; ● якості надаваних послуг для здобувачів. <p>Програму регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів.</p>
<p style="text-align: center;">Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти</p>	<p>Оцінювання здобувачів базується на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок, оприлюднюються заздалегідь; ● оцінювання здобувачів дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; ● оцінювання проводиться предметною комісією у складі більше ніж дві особи; ● оцінювання здобувачів є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; ● наявність офіційної процедури розгляду апеляцій здобувачів. <p>Система оцінювання включає поточний, семестровий і підсумковий контроль.</p> <p>Формами семестрового контролю успішності вивчення здобувачами навчальної дисципліни є диференційований залік або іспит, визначені навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Під час семестрового контролю у формі заліку підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів), визначається як сума (проста) балів за результати успішності студента при поточному контролі. Семестровий контроль у формі іспиту проводиться письмово. На іспит виносяться ключові питання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. Результат іспиту оцінюється у балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна, що зараховується, – 25 балів).</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів здійснюється шляхом оцінки роботи на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях з навчальних дисциплін, виступів на конференціях, виконання наукових завдань.</p>

	<p>Формою підсумкового контролю за виконанням здобувачем індивідуального плану роботи впродовж семестру є звітування про фактичне виконання індивідуального плану роботи аспіранта на кафедрі:</p> <p>проміжне звітування – у січні-лютому; підсумкове – у вересні (до 15 вересня).</p> <p>Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється постійною (або спеціалізованою) вченою радою Університету (або іншого закладу вищої освіти), утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на наступних принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; ● прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; ● моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійної діяльності; ● обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; ● оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації. <p>У викладанні за освітньо-науковою програмою беруть участь науково-педагогічні (або наукові) працівники, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності.</p>
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів</p>	<p>Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання.</p> <p>Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів, яка полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, надає можливість формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньо-наукової програми, здійснюється через сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця відповідно до Положення про персональні навчальні системи.</p> <p>Електронний архів (репозитарій) накопичує, зберігає та забезпечує постійний доступ до наукових досліджень професорсько-</p>

	<p>викладацького складу, співробітників та студентів Університету, електронних наукових видань та періодичних публікацій (http://www.repository.hneu.edu.ua/).</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі освітньо-наукового ступеня поінформовані про їх наявність.</p>
<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом, основні принципи роботи якої затверджені Положенням "Про облік та моніторинг результатів навчання здобувачів вищої освіти з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (КІСУ) ХНЕУ ім. С. Кузнеця". Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: моніторинг результатів навчання здобувачів вищої освіти на основі поточного та підсумкового контролю; відображення поточних та підсумкових результатів навчання сайті університету з індивідуальним доступом; забезпечення відкритості та прозорості результатів навчання для всіх суб'єктів освітнього процесу. Спеціальні модулі забезпечують проведення вступної кампанії, планування та організацію навчального процесу у режимі реального часу; доступ до навчальних ресурсів за допомогою інтеграції персональних навчальних систем, технологічних карт та журналу оцінювання; обліку та аналізу успішності здобувачів; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін. Права доступу до кожного модулю розмежовані у відповідності до функціональних обов'язків адміністративних підрозділів із збереженням конфіденційності персональних даних (із дотриманням головних положень Закону України "Про захист персональних даних".</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про освітню діяльність за спеціальністю 242 Туризм публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця та на сайті кафедри туризму, включаючи програми для потенційних здобувачів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.</p> <p>Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 242 Туризм, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.</p>
<p>Дотримання</p>	<p>Система забезпечення дотримання академічної доброчесності</p>

**академічної
доброчесності**

учасниками освітнього процесу, сформована в ХНЕУ ім. С. Кузнеця, базується на таких принципах:

чесності та порядності – принциповість у визнанні та підтримці власних прав у сфері академічної діяльності та прав інших людей, що призводить до уникнення власної нечесної поведінки та знижує терпимість до недоброчесності інших, також унеможливує випадки зловживання посадовим становищем;

доброзичливості – позитивне та толерантне ставлення учасників освітнього процесу один до одного незалежно від статі, віку, національності, релігійних і політичних уподобань;

поваги – цінувати інтелектуальні здобутки інших людей та використовувати їх відповідно до правил, прийнятих у розвинутому академічному суспільстві;

довіри та співпраці – вільний обмін ідеями та інформацією в освітньому середовищі, сприяння командній і творчій роботі між здобувачами, викладачами та іншими стейкхолдерами;

відповідальності – викладачі несуть відповідальність за якість викладання дисциплін, а аспіранти – за якість виконання завдань, передбачає також реагування на академічну нечесність;

компетентності та професіоналізму – володіння науково-педагогічними фахівцями сучасними технологіями наукових досліджень та методами викладання, циклічне підвищення свого фахового рівня, поглиблення знань і вмінь з академічної грамотності, здатність демонструвати академічні цінності під час навчального процесу;

прозорості – відкритість та зрозумілість усіх освітніх процесів, послідовне й об'єктивне оцінювання результатів діяльності, підзвітність та публічність інформації;

законності – усі процеси освітньої діяльності мають здійснюватися відповідно до законодавства України з урахуванням нормативних документів, затверджених у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідні особи притягуються до відповідальності відповідно до законодавства та діючих у ХНЕУ ім. С. Кузнеця положень та норм.

Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється Кодексом професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих онлайн-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.

Спеціальні вимоги до зарахування (згідно з Правилами прийому до аспірантури і докторантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця):

До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами та пройшли обов'язкову співбесіду з майбутнім науковим керівником.

Набір до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької на вибір в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) у письмовій формі та вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності) у письмовій формі за білетами.

При розрахунку конкурсного балу вступника до аспірантури також враховуються: середній бал за додатком до диплому (магістра/спеціаліста) та додаткові бали, що нараховуються за попередні науково-дослідницькі досягнення за спеціальністю (пп.14-15 Правил прийому до аспірантури і докторантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця).

Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи за ДК 003:2010:

Код КП	Професійна назва роботи
<i>управлінська діяльність у сферу туризму, рекреації та дозвілля</i>	
12	Керівники підприємств, установ та організацій
1229.4	Керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання
1238	Керівники проектів та програм
248	Професіонали в галузі туризму, готельної, ресторанної та санаторно-курортної справи
2481	Професіонали в галузі туризму
2481.1	Наукові співробітники (туризмологія, екскурсознавство)
2481.2	Туризмознавці
<i>науково-викладацька діяльність</i>	
2310	Викладачі університетів та вищих навчальних закладів
2310.1	Професори та доценти
2310.2	Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів

Фахівець підготовлений до роботи в галузях економіки за КВЕД 2010:

Код	КВЕД 2010	NACE (Rev. 2)	ISIC (Rev. 4)
M	Професійна, наукова та технічна діяльність	Professional, scientific and technical activities	M
72.20	Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук	Research and experimental development on social sciences and humanities	7220
74.90	Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.	Other professional, scientific and technical activities n.e.c.	7490
P	Освіта	Education	P
85.42	Вища освіта	Tertiary education	8542

Пояснювальна записка

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

242 Туризм

I. Формула спеціальності :

Галузь наукових знань, міждисциплінарний напрям, що вивчає туризм як суспільний феномен, складну соціо-еколого-економічну систему, яка охоплює різноманітні географічні, екологічні, соціокультурні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з організацією, регулюванням та управлінням комфортним і безпечним подорожуванням, відпочинком, оздоровленням і лікуванням, яке здійснюють суб'єкти рекреаційно-туристичного ринку, що становить сутність теорії та методики викладання спеціальних туристичних дисциплін.

II. Напрями досліджень:

розроблення теоретичних положень, поняттєво-категоріального апарату, методології досліджень туризмології/туризмознавства; наукових засад розвитку сталого туризму, його видів та форм; виявлення тенденцій та закономірностей розвитку та організації рекреаційно-туристичного процесу на глобальному, регіональному, національному та локальному рівнях у геопросторовому, соціокультурному, еколого-економічному, організаційно-управлінському вимірах; теорія та методика вивчення спеціальних туристичних дисциплін у закладах вищої освіти;

міжнародний туризм: глобальні виклики, проблеми, загрози розвитку, регіональна специфіка глобальних процесів; міжнародні організації і глобальна інституалізація рекреаційно-туристичної діяльності; прогнозування та моделювання розвитку міжнародного туристичного бізнесу, ринку туристичних послуг та суб'єктів індустрії туризму в світогосподарській системі;

національний туризм: теорія і методологія оцінки, моделювання та прогнозування підвищення конкурентоспроможності держави та регіонів у сфері туризму, рекреації і курортів; макроекономічне планування в індустрії туризму; наукові засади формування і функціонування туристичних дестинацій різного типу та форм на засадах сталого (збалансованого) розвитку; державна політика управління та регулювання рекреаційно-туристичної діяльності на засадах державно-приватного партнерства;

регіональне управління розвитком туризму, регіональні пріоритети розвитку туристичного бізнесу; науково-технічна та інноваційно-інформаційна політика, регіональні механізми її реалізації в туризмі; міжрегіональне, транскордонне та регіональне співробітництво у сфері туризму;

підприємство індустрії туризму як суб'єкт господарювання: організаційно-правові та економічні форми підприємницької діяльності, зовнішньоекономічна, виробничо-господарська, маркетингова та логістична, інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства сфери туризму і рекреації; управління виробничо-господарською діяльністю, її контролювання, моніторинг та діагностика, інформація та комунікації в управлінні підприємством, ефективність управління персоналом на підприємстві індустрії туризму, удосконалення процесів обслуговування на підприємствах індустрії туризму;

рекреаційно-туристичний потенціал території, його оцінка та прогноз використання; природно-рекреаційні і історико-культурні ресурси, методи і методики їх оцінки, ефективного

використання та охорони; особливості інвентаризації, наукові засади формування кадастру (баз даних) рекреаційно-туристичних ресурсів і територій; ландшафтне проектування та прогнозування їх використання на засадах сталого (збалансованого) розвитку туризму і рекреації, інформаційне забезпечення та управління просторовими базами даних рекреаційно-туристичних ресурсів та суб'єктів туристичної діяльності; теоретико-методологічні, правові та економічні основи рекреаційно-туристичного природокористування; стан навколишнього природного середовища як чинник розвитку туризму і рекреації, комплексна оцінка ресурсного, трудового, виробничого та інтегрального потенціалу туризму у забезпеченні сталого розвитку окремих регіонів і країн; інтенсивність, комплексність і суспільна ефективність використання території, територіальна структура та територіальна організація туризму і рекреації в Україні, її регіонах, окремих галузях індустрії туризму; формування кластерних, мережових та інших територіально-виробничих форм оптимізації рекреаційно-туристичної діяльності, наукові основи рекреаційно-туристичного районування національного, регіонального та місцевого рівнів;

теорія та практика виховання населення різних вікових груп засобами туризму; теорія та практика професійного виховання; теоретичні та методичні засади та практичний досвід підготовки фахівців для сфери туризму і рекреації, формування їх професійної компетентності; організаційно-методичні засади підвищення кваліфікації фахівців сфери туризму

III. Галузь знань, за якою присуджуються наукові ступені:

24. Сфера обслуговування.

242. Доктор філософії в галузі туризму

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Компетентності за НРК

Знання	З1. Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності
Уміння	У1. Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; У2. Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; У3. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей
Комунікація	К1. Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; К2. Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях
Автономія та відповідальність	А1. Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності А2. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікації	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 1	З1	У3		
ЗК 2	З1	У1, У2		А2
ЗК 3	З1	У2	К1	
ЗК 4		У2	К1	А1
ЗК 5		У1	К1	А1
ЗК 6	З1	У1, У2	К1, К2	А1
ЗК 7	З1	У2, У3	К1, К2	А1, А2
ЗК 8	З1	У2	К2	А2
ЗК 9		У3	К2	А1, А2
ЗК 10			К2	А2
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
СК 1	З1	У3		
СК 2	З1	У1		
СК 3	З1	У1, У3		
СК 4	З1	У1, У3	К2	А1
СК 5	З1	У2, У3	К1	А1, А2
СК 6	З1	У2		
СК 7	З1	У2, У3	К1, К2	А1, А2
СК 8		У2, У3	К2	А2
СК 9		У3	К1	А1
СК 10		У2, У3	К1, К2	А1, А2

**Матриця відповідності
визначених Стандарт програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів**

Програмні результати навчання	Компетентності																			
	Загальні компетентності										Спеціальні (фахові) компетентності									
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10
ПРН 1	+	+	+								+	+	+	+						
ПРН 2		+	+		+								+	+						
ПРН 3			+	+	+						+	+	+	+						
ПРН 4	+	+	+		+					+	+	+	+	+						
ПРН 5		+	+	+	+		+		+		+	+					+	+		
ПРН 6		+	+	+	+		+		+		+	+					+	+		
ПРН 7					+				+								+	+		+
ПРН 8					+				+								+	+		+
ПРН 9									+											+
ПРН 10					+				+								+	+		+
ПРН 11				+					+		+		+			+		+		
ПРН 12	+	+	+	+		+					+	+	+			+	+	+		+
ПРН 13					+				+											+
ПРН 14			+		+						+			+						
ПРН 15			+		+				+						+					+

Гарант освітньо-наукової програми "Туризм"

Олена СУЩЕНКО

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми "Туризм"

Назва структурного/функціонального підрозділу	Дата, підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Керівник відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку	
3. Заступник керівника (проректор з науково-педагогічної роботи)	
4.	